

تورک یوردی

تورکلرک فاندەسنە چالیشیر اون بئش کونده بر چیقار

ییل ۷ - جلد ۱۴ - عمومی صافی ۱۵۵

۱۶ مارتن ، ۱۳۳۴ - صافی ۵

چاتلاقتدن عالملر حقیقهش ، یاقوتدن معظم بر
یومورطه شکلیله آقشامک کنارنده کیت کیده
یعیلیبور ، ازیلیوردی .

صدا صبی

بر ثانیه بو اسکی ساحلارک « بعل » ی
شعاعلرئدن صوبوندی . چیللاق آتشدن قرصیله
آقوده کیزه دالمغه یاشلادی . و بڑ عینی سرعته
شهره دوزکن او ، نهایتسز مسافه لرك اوجنده



ایرانه ادبیات بر نظر

بر جواب مناسبتله

فردوسی* طوسی* عایه الرحمه دیورک:
بڑ رکش نخوانند اهل خرد
که نام بزرگان به زشتی برد
بو بوکلرک اسمی چیرکینلکه ذکر ایدن عاقلر
نزدنده بو بوک صایلماز .
اعظم شعرای ایرانیه دن « مسعود سعد
سلمان » رحمه علیه بوندن سکز یوز سنه اول
یعنی عثمانی سلطنت جلیله سک تشکیلندن ایکی
یوز سنه مقدم دنیانک الک معظم و غیور ملتی اولان
تورکلرک ستایشنده بوقصیده بی انشاد ایتشد:

هستند کاه حمله بزرگان کارزار
شیران پشه اند و پلکان روزگار
در رزم تیرهاشان باران تند بار
خورشیدار به تیر بمورشدن روزبار
خیزند وقت حمله چوشیران مرغزار
وز تیغ تورک کفر بکرید چو ابر زار
وز چشم بدسکا لان چوشیر خار

هفته لقی ادبیات عمومیه مجموعه سک یکر منجی
صایسند « ایران ادبیاتک ادبیاتمه تأثیری »
عنوانی آتده ، دنیانک الک بیوک جهانگیرلری
اولان تورکلرک عظیم الشان خاقانلری تلغین
ایتدیله . مادامکه مقاله نک محری ایران شعرای
مشهوره سی تقدیر ایتمه کسب لیاقت ایتش ،
وحقیقه انلرک دیدکلری و افکارینی درک ایتش
بولونیور . نه دن طولای او نلرک انسانته دأثر
نصایح حکیمانه لرینه مراعات بیورمیورلر ؟
ایرانک الک بیوک و اکزیده شاعری مشهور عالم

ترکان که پشت و بازوی دیند و روزگار
کردان سرکشند و دلیران چیره دست
در دستان کما نها مانند ابر
بولادار به تیغ به سیند کاه زخم
رحمت بر این یلان که بمیدان کر فر
از ترس تورک شرک بنالد چورعت سخت
وز چشم نیکخواهان رسته چو تازه کل

« تورکلرک زمان و دینک قوتی قوللریدر . هجوم وقتنده عیاره نک بو بوکلریدر . سرکش پهلوانلر و چیره
دست دلیرلردر . عیاره نک آرسلا نلری و زمانک قابلا نلریدر . اونلرک اللزنده کانلر بلوطلر کبیدر .
حریده اونلرک قوللری صاغتقلره بکزه ر . چلیکی چتین وقتلرده قیلجله کسرلر . حرب کونلرنده کونشی
اوقلریله اورترلر . رحمت بوچک میدانده کی پهلوانلره .. هجوم وقتنده چن آرسلا نلری کی برلرندن قالفارلر .
تورکلرک قورقوسدن شرک کؤک کورولتیمی کی ناله لر ایدر . اغلایان بر بلوط کی تورکک قیلچندن
کفر آغلار . تورکلر خیر خواهلر نظرئنده تازه جیجک کبیدرلر . فنالرک کوزنده ایسه دیکنلی اوق کبیدرلر . »

استانبول تورك توركجه سنه ترجمه ايتمكه لزوم كورمز لردى .

كلام فارس ملت نخبه سنك مزاياف و فضائله وادبيات ولسانك عرب لسان وادبياتنه غلبه چالسه سنه ، اوت بور حقيقتدر كه هيچ منكرى بولماز ، لكن عربك عجمه و عجمك عربك كلات اعاره ايتديكي ادعاسى آچق برسه ودر ، عربلر فارسيلردن معنى استعاره ايتديلر . فارسيلرك عربدن كلات عاريت المغه هيچ برنوع احتياجلىر يوقدى . شويكه كه رنجى عصر ك ايران شعراسى هيچ رككه عربلردن عاريت المديلر . فردوسى طوسينك شهنامه سى بو حقيقتك بيوك برشاهيدر . عربى كلاتك تورك و فارس لسانلرينه قارشى سى دين علماسنك فوق العاده نفوذندن حدوته گلشدر ، اللى سنه اقدم شاهزاده جلال الدين ميرزا كندى همفكرلر ليه متفقاً فردوسى طوسينك احيا ايتديكي لسانى يكيدين احيا ايتمكه همت ايدوب (نامه خسروان) اسمنده اوچ جلد اولمق اوزره ايران تاريخنى يازدى ، بوتاريخ طهرانده طبع ولشر اولدى و برقاچ سنه صكره و يانه و مصرده و هندده طبع اولوندى زواللى شاهزاده و متفكرلى قفقاسيالى اديب معروف ميرزا فتح على اخوندوف ميرزا يوسف خان مستشار الدوله و كاظم بك و ميرزا عليخان مشيرالوزاره و محمد عليخان نظمين قدما واسكى ققالى محررلر ورؤسا طرفندن بيوك هجوم و تحقيرلر دچار اولديلر ، معروف تورك ادبى قفقاسيالى ميرزا فتح على اخوندوف تورك لساننى اجنى لغتلردن تصفيه و القباى تركى نك تجديدى مقصديه ۱۲۸۵ سنه هجرى - سنده استانبوله گلش . لكن اسكى ققالر و معتزلك

استانبول تورك مركز سلطنتى اولمق مناسبيله آسياده يتمش بش مليون توركك سويللى رستا . يشكاهيدر . بويه بر مهم موقعده جنكيز و تيمور كى توركلك معظم و مشهور اسلاف بزرگوارلرينه تقديس يرينه تلعين ايتمك و آنلرك تاريخى شرفلرني تحقير ايتمك نه قدر ناشايسته و بدمالدر ، بونى آنى قريب كوستره جك . بوكونلرده تيمورك جهانكيز اولان و عموم توركلك تاريخى شرفى اولان سوكيلى كوك بايراغى رنجى دفعه اولمق اوزره تيمورك مارشيله بارتيموج و ترنمه باسلايور . واوراده كى تورك قرده شلرمز فداكارانه استقلال بايراغى اوجالديورلر . استانبول نوازش و تكريم و تبريكنى لغتلىله ابراز ايديور .

مازياران چشم يارى داشتم

خود غلط بود انكه ما پنداشتم

بز دوستار دن يارديم بگلر دك . ظن ايتديكمز نه قدر

ياكلش ايش ! ..

جنكيز و تيمور سلاله سندن بوكون هندده ، قازانده ، قافقاسياده ، آذربايجانده ، قريمده ، تركستانده ، استرخانده ، اورنيورغده معروف وارباب معرفت و نفوذ شاهزاده لر كثرته موجوددرلر . عجيبا بوتلعينى نه درلو تفسير ايده جكلر ؟ تورك لسان وادبياتى خصوصنده هرايكى لسانه عالم اولان بر شخص ، حق و تنقيد و تشخيص قازانه بيلير . چغتاي و اويعور و پهلو و زند و درى و صفدى لسانلرينه واقف اولمايان محررلر بومسئله ده حقيقتى درك ايده مزلر . استانبولده بوزمانده تورك و فارس لسانه لايقيه واقف محررلر مع التأسف اقليت اوزره بولونيور . اكر استانبولده فارسى لسانى اسكى زمانده اولدينى كى بيلنلر اولسه يدى بيك بريجه يى فرانسز جه دن

برنجی عصرده — فارسی شعرلر اصل
وخالص فارس لسانده اولوب سنه ۹۱۲ دن
تا سنه ۱۱۰۶ میلادی قدر دوام ایدر
ایکینجی عصرده فارسی شعرلره عرب کله‌لری
قاریشمش و بولسان ایله بعضی قصاید و افسانه
آمیزاشار یازیشدر سنه ۱۱۰۶ — ۱۲۰۳
اوچنجی عصر پند نامه‌لر و دینی شعرلر

دوری در. سنه ۱۲۰۳ دن ۱۳۰۰
دردنچی عصر عالی درجه شعرلر و افسانه
امیزو عاشقانه دینی شعرلر عصریدر. سنه ۱۳۰۰
دن ۱۳۹۷

بشنجی عصر شاعر مشهور واعظم جامی
دوردی در. ۱۳۹۷ دن ۱۴۹۴
آلتنجی عصرده شاعر تدریجاً زوال بولدی
منشآت و نشریات ایسه ترقی ایتدی. ۱۴۹۴ دن
۱۵۹۱

یدنجی عصرده داخلنده کی اغتشاشاتک
کثرته مبنی فارسی معارفی عمومیتله اندراس
بولدی، ۱۵۹۱ دن ۱۸۸۵
مذکور شاعرلرک و محررلرک اسماری :
(برنجی عصر سنه ۹۱۲ تا سنه ۱۱۰۶
میلادی قدر)

(شاعرلر)

اسعدی، آزری، دقیقی، فردوسی، معزی
نظامی، عروضی، رودکی عمر خیام
(محررلر)

الموری، امیر نصر، ابن سینا، بلعمی،
غزالی، ملک شاه، نظام الملک، طبری.
(برنجی عصر)

نیمه خلقاسی، ایام خلافتلرنده (۶۴۱-۸۷۴)

هجومه اوغرایوب مأیوساً عودت ایتش ایدی.
بوندن سوکره ایرانده آتق الیان مقصود ایله
میرزا اسماعیل خان زند (فراستان نامه)
اسنده اسکی ایرانه دایر مفصل بر تاریخ یازوب
۱۸۹۴ میلادی ده طبع و نشر اولوندی. تیر
اندازین اردشیر ۱۲۴۲ تاریخ یزدکردی ده
«خورده اوستا» به بر شرح یازوب نشر ایتدی.
میرزا رضاخان قزوینی ۱۲۵۲ تاریخ یزدکردی ده
(بروزنگارین پاریسی) اسنده برانشا کتابی
تألیف و استانبولده طبع ایتدیردی. برنجی
عصر شعرای فارسی سی ایله صوک دورک مجدولری
طرفدن یازیلان مذکور کتابلره دقت بیورولسه
فارسی لسانک کلمات آلفدن نه قدر مستغنی
اولدینی صراحتاً اکلاشیلیر. بونک کی امیر
کبیر علی شیر نوائینک (محاکمه لغتین) ی ملاحظه
ودقت ایله مطالعه اولونسه تورک لسانک وسعت
واحتیاجسزلی تماماً آکلاشلمش اولور.

اسلامیتدن صکره حقیقت کوزیله ایران
تدقیق ایدیلنجه معلوم اولورکه علوم و فنونک
یوک حامی و مروجلری اسلامده تورک سلاطین
عظیم الشان لری در، خصوصاً سلاله جنکیز
وسلاله تیمور. اکر بو حقیقت لره بوراجه معا.
رضلر واریسه آنلره آوروباجه تماماً مکشوف در
دی به جکم مستر M. F. F. Arbuthnat (اف
اف اربث نات) کندی تاریخنده بوجهتی واضحاً
بیان ایدیور، فارسی لسانک توارنجی یدی
عصره تقسیم اولنور. اونک برنجی و یدنجی
عصرلرینک هربری تقریباً ایکوز سنه و متباقی
بش عصرک هربری ایسه تقریباً یوز سنه امتداد
ایدر.

امام محمد غزالی او مدرسه لک شاکر دلیندیلر.
ایکنجی عصر

بوعصره مداحلر وقصیده سرالر دوره سی
دینک مناسب اولور. انوری خاقانی طبرقاری،
واثیرالدین بوعصره ظهور ایتدیلر. بیوک
شاعر انوری، سلطان سنجرک دربارنده
بولونوردی. خاقانی، ابوالعلی وفکی، شیروان
شاهلرینک دربارینه منسوبدیلر. ظهیر قاری
واثیرالدینک هر ایکسی اتابکرک مداحی دیلر.
ازرق طوغان شاه سلجوقینک دربارنده اوطلو-
روردی. شرف الدین اتابکان دربارنده مقیمدی،
سندباد حکایه سی که فرنکستانده مشهوردر،
طوغان شاه امریله یازیلدی. سنائی بوعصرک
اغظم شعراسندندر. اتابک قزل ارسلان شیخ
نظامی کنجوی نه نهایتسز احترام وتوجه ابدال
ایلردی. عمیق بخاری یوسف وزلیخا، رشید
سمرقندی عشق وفا حکایه سی بوعصره
تنظیم ایتمشلردر، بوعصره مرور امورایله
عرب کلماتی فارسی نظمیات ونشریاته قارشدردی.

(یتیمی)

بجراسلطه افشار

فارسی لسانی منع ایتمشدیلر. مملکتلرینک
هرطرفنده رسمی وخصوصی اوراق عرب
لساننده یازیلوردی. لکن فارسی لسانک قوتی
وایرانیلرک کندی لسانلرینه میلی اوقادار شدید
ایدی که نتیجه ده ایرانیلرک عصیان ونهی امیه تک
انقراضنه سبب اولدی، سامانیلر عهدنده لسان
فارسی اسکسی کبی عمومی لشمکه باشلادی.

محمود سبکتکین (۹۹۸-۱۰۶۰) که غزنوی
خانلرینک اعظم سلاطینی ایدی، انتشار معارفه
فوق العاده میلی واردی. بوبابده بیوک همت
وغیرت ابراز ایلدی. عرفا و شعرائی فوق العاده
حرمتلر ابراز ایدرک کندی دربارینه جمع ایتدی.
واذری بی اونلره ملک الشعرا یاپدی، محمودک
امریله فردوسی شاه نامینی واذری و امق عذرائی
ونظامی عروضی (ویس ورامین) حکایه
عاشقانه سی ترقیم ایتدیلر. بوعصرک اواخرنده
سلاطین سلجوقی اقتداروشوکت صاحی اولدیلر.
الب ارسلان، اوچنجی سلجوق پادشاهی اعظم
ملوک عداولتور و معارفک الکبیوک حامیلریندندر.
بغدادده، اصفهانده، یاجنده، هراتده موصلمه
آمده، نیشابورده انجمن معارفلر ومدارسلر
تأسیس ایلهدی، که معروف سعدی، ابوعلی سینا،

